

Ett rött Solna

Vänsterpartiets förslag
till verksamhetsplan & budget för Solna 2014

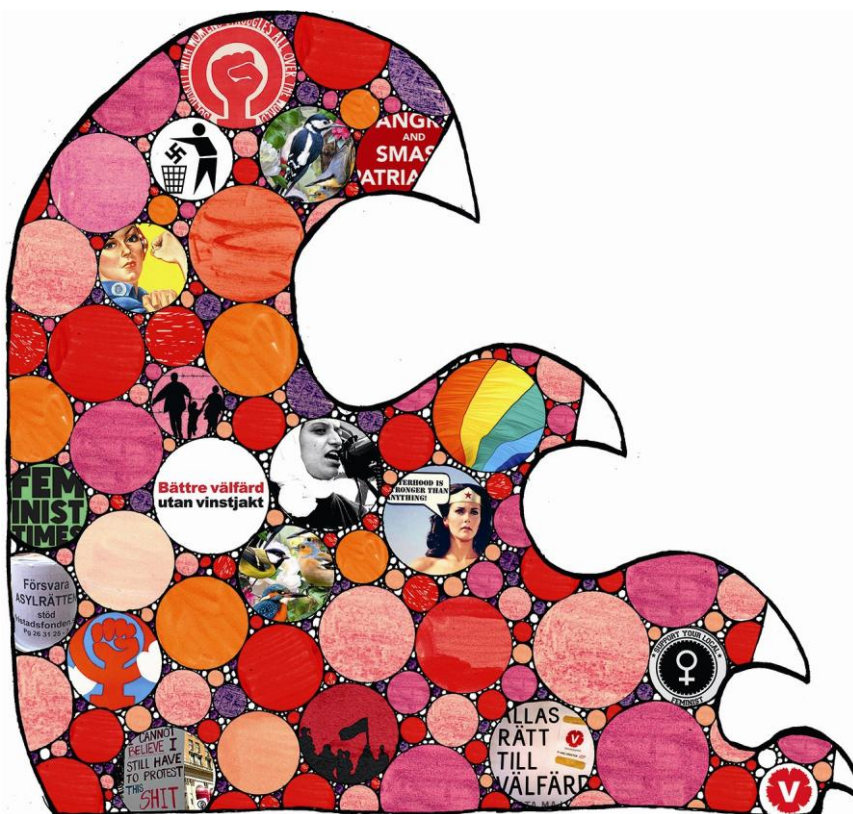

Illustration: Sara Granér

Framlagd till kommunstyrelsen 11 november 2013

Ett rött Solna

Sammanfattning

Solna har goda förutsättningar att utvecklas till en rättvis, jämställd och grön välfärdskommun. Men för att det ska bli verklighet krävs en helt annan politisk inriktning än dagens. En sådan utveckling kräver ett majoritetsskifte i stadens politiska ledning men framförallt kräver den en ny politik. Vi vill ha en stad som prioriterar medborgarvänlighet framför företagsvänlighet. En stad och ett samhälle som sätter människor och miljö före privata ekonomiska intressen eller skrytbyggen.

I Vänsterpartiets förslag till budget ger vi vår syn på hur Solna kan utvecklas till en bättre stad med start under 2014. Detta förslag är långt ifrån ett heltäckande politiskt program, det finns mycket mer att göra än det som beskrivs här. Men vi måste börja någonstans och här tar vi upp det som är mest angeläget och realistiskt att förändra redan under nästkommande år. Många av de visioner vi har kommer att ta längre än ett år att genomföra, men vi är övertygade om att med en stark politisk vilja kan vi få ett bättre samhälle för alla.

Vänsterpartiet är ett socialistiskt och feministiskt parti på ekologisk grund. Vi ser att det finns mycket kvar att göra inom alla dessa tre områden i Solna idag. Att vår gemensamma välfärd finansieras och drivs offentligt eller utan vinstintresse bygger på en strävan att omfatta alla och hålla en hög kvalitet. En ambitiös välfärd ger människor frihet, trygghet och största möjliga demokratiska insyn i hur deras skattemedel används. Vi vill att Solnabornas gemensamma tillgångar ska gå tillbaka till dem när de av olika anledningar är i behov av dem. När de blir sjuka, när de får barn, när de blir för gamla för att bo kvar hemma, när de vill lära sig att spela ett instrument, när de vill flytta hemifrån och behöver en lägenhet eller när de kanske vill hitta en grön och lugn oas dit de kan gå för att koppla av ibland. Det kan låta som en självklarhet men faktum är att många av dessa områden idag blir lidande på grund av för låg kommunalskatt och privata vinstintressen i välfärden. Det vill vi ändra på.

Situationen i stadens förskolor är akut. Vår lösning är enkel, anställ fler pedagoger och rusta upp lokalerna så att både barn och anställda får en dräglig arbetsmiljö. För att uppnå verklig valfrihet inom äldreomsorgen som idag är hårt privatiserad måste de verksamheter som drivs i offentlig regi bli flera. Inom socialtjänstens område vill vi att det sociala arbetet ska stå i fokus istället för att lägga ansvaret på individen. Vi vill värna de få grönområden vi har kvar i staden och därför föreslog vi redan 2007 att införa naturreservat kring Råstasjön. Solna är i akut behov av andra boendeformer än dyra bostadsrätter, därför vill vi börja med att bygga 5 000 klimatsmarta hyresrätter med låga hyror i Karolinastaden. Vi tror att man kan bygga i staden utan att förstöra miljön och utan att den blir otillgänglig. Den rådande trafiksituationen i Solna idag är inte hållbar och vi vill från politiskt håll se till att skapa förutsättningar för att cykel-, gång- och kollektivtrafik ska gå före bilismen. Kultur och idrott ska vara till för alla och inte bara för eliten. Vi vill att Solna ska vara en bra arbetsgivare och ett föredöme i jämställdhets- och antidiskrimineringsarbete. Vi vill att Solna ska vara en bra stad att leva och verka i. För alla.

Thomas Magnusson, gruppleddare för Vänsterpartiet i Solna

Solnas barn och unga

Barn saknar den möjlighet som många vuxna har, att skapa sina egna förutsättningar, därför blir samhällets ansvar för dem väldigt tydligt. Ett minimikrav är att FN:s barnkonvention är vägledande för beslut i Solna som rör barn och unga. Ett barnperspektiv ska genomsyra alla verksamheter och ses som en tillgång för staden. Tidiga insatser är en viktig framtidsinvestering och av den anledningen **vill vi** inrätta en social investeringsfond vars syfte är att på längre sikt minska risken för långvarig arbetslöshet. De förebyggande insatserna ska ske utifrån ett kommunövergripande perspektiv och avse metodutveckling. Varje investering ska ha en plan för uppföljning där det ska framgå hur resultaten ska mätas och vid vilka tidpunkter de ska redovisas. Det ska också anges hur investeringen bidrar till att kommunens totala kostnader minskar och vilka verksamheter som erhåller kostnadsminskningen. **Vi vill** också anställa en barnombudsman i staden som ska fungera som en länk mellan barnen/ungdomarna och staden i olika frågor som berör deras skola, fritid och sociala situation, informera och stödja förvaltningar i arbetet med att följa barnkonventionen, årligen rapportera till kommunfullmäktige om barnens/ungas situation i Solna, besöka förskolor, skolor, gymnasium och fritidsgårdar regelbundet för att hålla sig informerad om barns/ungas verklighet. Barnombudsmannen ska ingå i stadsledningsförvaltningen och vara direkt underställd kommunstyrelsen.

Vi vill också att barnen ska få möjligheten att bli mer delaktiga i skolans verksamhet genom stärkt elevdemokrati, elevråd och klassråd. Genuspedagogik i förskola, skola och fritidsverksamhet är viktig för att pedagogerna ska få verktyg för att inte befästa könsstereotyper utan istället motverka dessa. En annan viktig satsning i skolan är arbetet med antirasism där man till exempel kan bilda lärarnätverk för att utveckla metoder för antirasistiskt arbete. Med anledning av att läsförståelsen har sjunkit vill vi initiera en lässatsning genom bland annat skolbibliotek och bibliotekarie. **Vi vill** också att Solnas ungdomsmottagning ska rustas, få bättre öppettider och centralare lokaler. Det skulle vi ha möjlighet att göra med det stimulansbidrag som Vänsterpartiet nationellt utlovat för att satsa på ungdomsmottagningar.

Stark offentlig skola

För Vänsterpartiet är allas rätt till kunskap det viktigaste målet med utbildningspolitiken. Alla elever ska ha samma rätt till kunskap, lärande och utveckling oavsett bakgrund och förutsättningar. Forskning visar att det inte finns några tydliga positiva effekter av införandet av det fria skolvalet och av fristående skolor. Tvärtom ser vi nu en ökad segregation och minskad likvärdighet. **Vi vill** istället se starka offentligt drivna skolor i Solna. För att åstadkomma det behöver skolorna få mer resurser. Starka offentliga skolor ökar jämlikheten, minskar sociala klyftor och är dessutom effektivare, då de samarbetar om resurser istället för att som idag dela upp resurserna till flera mindre privata skolor. Stadens resurser ska inte gå till privata skolor med vinstintresse eller religiös inriktning. Skolan ska självklart alltid vara avgiftsfri och arbetet mot dolda avgifter för skolans verksamhet måste stärkas upp ordentligt. Vi anser också att det är viktigt att alla barn har en skola i sitt närområde. Nedläggningen av Fridhemsskolan innebär att Hagalund och dess närområde snart kommer att stå helt utan kommunal skola. Vänsterpartiet har under hela processen hävdat att det är politikens roll att stärka skolan och anstränga sig för att den ska finnas kvar samt få fler elever som går där. Ett sätt att åstadkomma detta utan att elever igen måste flyttas från en skola till en annan är att utgå ifrån nuläget och bygga vidare. Det **vill vi** göra genom att lova de elever som går i åk 2 att de får fortsätta i Fridhemsskolan när de börjar åk 3 hösten 2014.

Förskola och fritidsverksamhet

Staden växer i snabb takt och det är viktigt att säkerställa att vi har plats för alla barn på stadens förskolor. En generell riktlinje är att varje förskola ska ha ytor motsvarande 10 kvadratmeter per barn. I allt högre utsträckning görs olyckligt nog undantag från detta. Vänsterpartiet vill ändra på det. Men det är inte bara ytan som minskar när det gäller förskolan, personaltätheten blir lägre och lägre vilket medför allt större barngrupper. Att få in mer personal per barn i skola och förskola är en viktig förutsättning för utveckling. **Vi vill** minska barngrupperna så att det på sikt ska bli högst 12 barn i grupper med 0-3-åringar och mer flexibelt, men högst 20 barn i grupper med äldre barn. Det ska aldrig vara fler än fem barn per personal. Vänsterpartiet satsar nationellt på ett stimulansbidrag för fler anställda och därmed minskade barngrupper i förskolan. **Vi vill** dessutom att hälften av personalen ska vara högskoleutbildad och vid frånvaro ska det alltid komma en ersättare. För att det ska vara möjligt **vill vi** införa en fast vikariepool i staden där personal med adekvat utbildning anställs. Det är viktigt att barnen känner igen vikarierna och genom en fast vikariepool undviker vi att det kommer en ny ersättare som barnen måste lära känna varje gång en ordinarie personal är borta.

Förskoleavgiften kan vara en tung börda för många familjer. Den bör utformas på ett sätt, och ligga på en nivå, som inte gör den till ett hinder för barnen i dessa familjer. Vi vill också satsa mer på öppna insatser till barnfamiljer, till exempel öppna förskolor i alla stadsdelar. Vänsterpartiet vill stärka barns rätt till förskola genom att ge barn till arbetslösa rätt till 30 timmars vistelsetid per vecka, även under skollov. Barnomsorgen behöver också i högre grad än idag anpassas till alla föräldrars behov och därför behöver vi garantera tillgång till barnomsorg på obekvämt arbetstid. Vänsterpartiets nationella stimulansbidrag är mer generöst än den nuvarande regeringens, men oavsett stimulansbidrag så **vill vi** att staden säkrar tillgången till förskola för alla barn oavsett när på dygnet eller veckan deras föräldrar arbetar. Barn- och utbildningsförvaltningen har genomfört en kartläggning som visade att flera personer är i behov av barnomsorg på obekvämt arbetstid i Solna, det behovet måste återspegla sig i budgeten. Därför **vill vi** ge förvaltningen i uppdrag att införa barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Yngre skolbarn börjar och slutar ofta sin skoldag på fritidshemmen. Dessa är en del av den samlade skoldagen och ska hålla lika hög kvalitet som skolan. Men även här blir elevgrupperna större och större och vi vill vi se en större personaltäthet för att öka kvaliteten för barnen och minska arbetsbelastningen för pedagogerna. Vänsterpartiet avsätter statligt stöd för att anställa fler fritidspedagoger, villkoret är att kommunen bidrar med halva kostanden vilket vi är beredda att göra.

Arbetsmiljön i skolorna

Det behövs en omedelbar satsning på upprustning av skolornas och förskolornas lokaler. Flera av stadens förskolor har, till exempel, sin verksamhet i "paviljonger" – alltså barrackliknande byggnationer som är till för tillfällig verksamhet. Dessa har i Solna gjorts permanenta. Upprustning är avgörande för att kunna skapa bästa möjliga förskola och skola. För att eleverna ska ges reella möjligheter att på bästa sätt tillgodogöra sig sin utbildning krävs en god arbetsmiljö. Ännu en central beståndsdel i det är sund och näringsriktig skolmat. Ur det perspektivet är det orimligt att stadens skolor står utan tillagningskök. Därför **vill vi** ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en plan för hur detta ska kunna åtgärdas.

De lärare som finns gör ett avgörande viktigt arbete. De behöver fler kollegor. Vi måste öka lärartätheten men också förstärka icke-undervisande personal, exempelvis administrativ personal och rastvakter. Annars är risken att undervisningens kvalitet blir lidande och lärarnas arbetssituation så ohållbar att de börjar söka sig till andra yrken. Vi är beredda att satsa på lärarna, med det riktade statsbidraget som Vänsterpartiet föreslår gör vi en storsatsning för att successivt öka lärartätheten i skolan generellt. **Vi vill** förverkliga en höjning av lärarlönerna med genom att avsätta de ekonomiska medel som krävs till det.

Vi vill se en förstärkning av modersmålsundervisningen då vi anser att den spelar en mycket viktig roll för vissa barn och unga. Den behövs inte bara i skolan utan är minst lika viktigt i förskolan. För att barnen ska garanteras språklig stimulans på sitt modersmål måste modersmåls lärarna tillbaka till förskolan. **Vi vill** också förstärka elevhälsan så att det finns skolpsykolog, kurator och skolsköterska på alla grund- och gymnasieskolor. **Vi vill** stärka alla elevers tillgång till bibliotek som är bemannat av skolbibliotekarie, till studie- och yrkesvägledare samt jobba med värdegrundsarbete bl.a. med tjej- och killgrupper för att motverka könsnormer samt erbjuda alla tjejer feministiskt självförsvar och alla pojkar möjlighet att bearbeta de destruktiva normer som begränsar dem.

Stöd i skolan

Vänsterpartiet föreslår att extra medel tillförs för att förbättra möjligheten att ge särskilt stöd, bland annat genom fler specialpedagoger. Då särskilt stöd i form av personell resurs ges i skolan är det också viktigt att personalen är utbildad för den specifika problematik eleven har. Att, som idag, inkludera alla oavsett barnets egentliga behov tror vi är fel väg att gå. Vi vill inte sätta in alla barn i en och samma modell utan istället ge skolorna möjlighet att fördela stödet på det sätt som pedagoger och elever vill ha det. Om det finns en stark beredskap att ge särskilt stöd i unga år minskar också risken för att de unga tappar fotfästet senare i livet. För att ge alla rättvisa förutsättningar i skolan måste också arbetssättet anpassas bättre för att jämna ut skillnader i hemmiljö.

Vi vill att allt skolarbete ska göras i skolan. På så sätt får barnen rätt till en fritid och deras skolprestation blir inte beroende av den läxhjälp de kan få hemma. Detta förutsätter starkare lärarstöd samt fler platser för individuella studier i skolmiljön. Med Vänsterpartiets statliga stimulansbidrag skulle vi frigöra ekonomiska medel för att satsa på läxhjälp i skolan för alla Solnas elever.

Skolpengen

Vi vill förnya det ekonomiska styrsystem som råder för skolan i Solna. Skolpengen, som systemet utgår från idag, fördelas med samma belopp oavsett vilka behov barnet/eleven har. Det medför inte bara att man inte tillräckligt mycket kan ta hänsyn till varje individs behov, utan även att fokusera på "lönsamma" elever utan exempelvis behov av särskilt stöd. Detta system kommer i vägen för allas rätt att gå ut grundskolan med godkända betyg. Visserligen finns numera en peng utifrån föräldrarnas utbildningsnivå. Det är bra, men räcker inte. Tills ett bättre system är i funktion behöver skolpengens nivå höjas. Men redan nu **vill vi** ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att se över hur skolpengen kan fördelas på ett mer behovsrelaterat sätt. Exempel på variabler som kan vara aktuella att då ta hänsyn till är socioekonomisk bakgrund, försörjningsstöd, om eleven bor med båda, en eller ingen vårdnadshavare, år sedan invandring, boendemiljö m.fl.

Satsa på SFI

Språket är en nyckel till att bli delaktig i samhället. Där är SFI en avgörande verksamhet, som tyvärr ofta blir lidande av för snäva ekonomiska ramar. Även inom detta område är verksamheten idag hårt privatiserad i Solna. Vi vill ha utförare i egen regi samt krav på avsaknad av vinstintresse i de verksamheter som drivs på annat sätt. **Vi vill** satsa medel på att öka lärartätheten inom del av, eller om möjligt hela, SFI-undervisningen. I det fall det bedöms lämpligt kan även en del i satsningen vara utbildning i studieteknik för lågutbildade SFI-deltagare. Formerna bör utarbetas av kompetensnämnden med hänsyn till det liknande arbete som tidigare drivits i projektform. **Vi vill** också förstärka SFI-elevernas möjlighet till varvad praktik och validering, fler lärarledda timmar och välutbildade SFI-lärare. Vi vill se en tydligare individualisering och fler undervisningstimmar per vecka.

Kompetensnämnden bör också ges i uppdrag att se över hur SFI-undervisningen bättre kan individanpassas.

Vi ska alla bli äldre en dag

Många äldre håller sig friska och pigga långt upp i åren, men tyvärr är inte bättre hälsa bland de äldre den enda orsaken. Äldreomsorgen är den del av de kommunala välfärdsverksamheterna som sedan 90-talskrisen fått minst resurser. En stor del av omsorgen utförs inte av anställd personal utan anhöriga, oftast kvinnor, som blir tvungna när det offentliga inte räcker till. En väl utbyggd äldreomsorg är därför inte bara en satsning på dem äldre utan också en avgörande jämställdhetsfråga.

Äldreomsorg utan vinstintresse

Vi vill att äldre i Solna ska uppleva det som självklart att kunna påverka sin livssituation genom att den kommunala verksamheten är lyhörd för enskildas önskemål. Verksamheten ska vara offentligt finansierad och i första hand drivas i offentlig regi. Våra äldre ska inte behöva känna oro för att det är vinstintressen som avgör vilken vård som ges. De anställda ska ha bra arbetsvillkor, löner och tillräckligt med arbetskamrater för att klara av att ge de äldre den omsorg de behöver. **Vi vill** att välfärden ska vara fri från vinstintresse och resurserna ska fördelas dit de bäst behövs. Samtidigt ska alternativa – icke vinstdrivande - utförare få goda möjligheter att driva sin verksamhet. Som det ser ut i Solna idag, finns det ingen riktig valfrihet då den övervägande majoriteten av äldreomsorgen drivs av privata utförare. För att uppnå verklig valfrihet måste de verksamheter som drivs i offentlig regi bli flera. För att det ska vara möjligt vill vi att förvaltningen bygger upp den beredskap och kompetens som krävs för att kunna ta över verksamheten i egen regi. **Vi vill** därför ge omvårdnadsnämnden i uppdrag att inrätta en utvecklingsavdelning som arbetar med detta.

Boendeformer

Ensamhet kan vara en av de värsta sjukdomarna när man blir äldre och leder ofta till depression. När gamla vänner och släktingar går bort en efter en är det lätt att man känner sig övergiven och otrygg. Många behöver ett gemensamt boende för att känna trygghet och säkerhet. De 65 plus-bostäder som finns idag löser långt ifrån alla problem. Ett absolut minimikrav är att hänsyn ska tas till individens behov när lägenheterna fördelas. Men även om det görs finns behov av fler typer av boende. Det finns idag en lucka mellan de som kan bo kvar hemma i olika former, och de som har så stora behov att särskilt boende är enda lösningen. Vi vill öka platserna på trygghetsboenden för dem som är för friska för äldreboende men för sjuka för att bo kvar hemma. Men det är ändå tydligt att kommunen behöver satsa på fler typer av seniorboenden. Seniorboende ska självklart finnas som hyresrätter. Man skulle kunna tillföra staden fler seniorboende genom att bygga på befintliga byggnader, precis som man gör med radhus på Mall of Scandinavia. En sådan befintlig byggnad som skulle kunna byggas på med fler lägenheter är Hallen. **Vi vill** ge omvårdnadsnämnden i uppdrag att se över beståndet och utifrån behovet av platser i framtiden komma med förslag på befintliga byggnader som kan byggas på. Nybyggnation av gemensamt boende med fast personal, men utan den intensiva omsorg som finns i särskilt boende, är också centralt. När det av hälsoskäl inte längre är möjligt att bo självständigt har man rätt att flytta till särskilt boende. **Vi vill** ha fler platser för särskilt boende och en mer generös boståndsgivning.

LSS-verksamheten

Verksamheten för att tillgodose behov enligt lagen om särskilt stöd för vissa funktionshindrade, LSS, är livsavgörande för de som tar del av den. Dock är den svår att beräkna ekonomiskt, då en skillnad på bara ett fåtal personer eller insatser kan få stora ekonomiska konsekvenser. För att kunna hantera denna problematik **vill vi** att kostnaderna för insatser enligt LSS redovisas särskilt i budgeten, och därmed också att eventuella överskott inte behöver täckas av omvårdnadsnämndens ordinarie budget. Det säkerställer att LSS-verksamheten inte får nedskärningar på andra områden som olycklig bieffekt.

Stöd i hemmet

För många människor innebär tillgången till hemtjänst ett avgörande stöd i vardagen. Det är viktigt att denna hjälp kan anpassas till den enskildes behov utan att kostnaden blir för hög. Därför **vill vi** sänka avgifterna i hemtjänsten på ett sätt som säkerställer att kostnaden för den enskilde blir överkomlig oavsett om behovet är av många eller få insatser. Med Vänsterpartiets nationella satsning på en hemtjänstmiljard skulle äldre få mer och bättre hjälp. Personaltätheten skulle öka och kontinuiteten skulle bli bättre. De äldre skulle få ökat inflytande över den hjälp de vill ha av hemtjänsten. Med den statliga investeringen skulle vi i Solna kunna införa ett tak på 100 kronor per timme för hemtjänst. Vi skulle också få ekonomiska medel för att utveckla omsorgen för de som har annat modermål än svenska, nationella minoriteter och personer som invandrat till Sverige. Dessutom skulle vi kunna genomföra ett matlyft i äldreomsorgen för att möjliggöra god och näringsrik mat.

Idag har vi ca 36 olika hemtjänstutövare i kommunen. Vänsterpartiet anser att resurserna kan samordnas bättre, effektivare och miljövänligare. I en studie som trafikverket har gjort framgår det att hemtjänstens resor står för uppåt hälften av tjänsteresorna i en kommun. Konsekvenserna av fler utförare inom hemtjänsten blir längre körsträckor, mer arbetstid bakom ratten, försämrad trafiksäkerhet och ökad miljöpåverkan. I en stad som Solna där trafiksituationen redan är mycket ansträngd, anser vi att det är olyckligt om dessa resor bidrar till att förvärra situationen ytterligare. Hemtjänsten blir ur ett logistiskt perspektiv allt mindre effektiv ju fler aktörer som ska dela på marknaden. Det är viktig fakta och **vi vill** därför uppdraga åt förvaltningen att utvärdera effekterna av LOV vad gäller hemtjänstens kvalitet och effektivitet men också dess klimatpåverkan.

Seniorträffar

Vi vill satsa mer medel till dagverksamheterna för att utveckla dessa och ge fler möjligheter att behålla en aktiv daglig sysselsättning. Det är i alltför hög utsträckning frivilliga och anhöriga som tvingas ta ansvar för att sådan verksamhet fungerar. Deras insatser är och ska vara värdefulla för att sätta guldkant på träffarna – men avlönad och professionell personal måste vara grunden. Genom att satsa på seniorträffar minskar eller fördröjs på sikt behovet av andra insatser från hemtjänst vilket betyder en ren besparing.

Frivilliga krafter

Frivilligt omsorgsarbete av olika slag innebär ofta att fantastiska insatser för att förbättra för äldre och sjuka blir gjorda. Idag finns dock en generell tendens i Sverige att frivilliga insatser nyttjas för att kompensera de brister som kommer med nedskärningar och privatiseringar. Dessutom ökar pressen på anhöriga att ta hand om sina släktingar allt mer när kommunal verksamhet sviktar. Denna press ligger i praktiken i mycket hög utsträckning på kvinnor, och ett kommunalt ansvar som brister kan

därför också få allvarliga konsekvenser för jämställdheten. Det får aldrig bli så att frivilliga krafter får axla det ansvar som är kommunens när den skär ner i verksamheten för att spara pengar. Förtroenderåden, som finns i de olika stadsdelarna gör ett fantastiskt arbete för att sätta guldkant på tillvaron för de äldre. Men bidraget från staden är litet. **Vi vill** ge förtroenderåden bättre verksamhetsstöd.

Karolinska sjukhuset

Ombyggnationen av Karolinska sjukhuset kommer att pågå fram till 2014. Det kan eventuellt påverka vårdtiden för Solnas äldre samt medföra en ökad kostnad för förvaltningen. Solna har i förhållande till kranskommunerna fler personer på Karolinska sjukhuset. Det i kombination med bristen på vårdplatser i hela Storstockholm idag kan medföra en risk för att vårdtiderna kortas ytterligare jämfört med idag. De äldre som berörs blir då föremål för omvårdnadsförvaltningens insatser. **Vi vill** att denna osäkerhetsfaktor tas med i beräkningen av nämndens volymbaserade kompensation.

Socialt skydds nät

Socialtjänsten består bland annat av stöd till missbrukare, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt individ- och familjeomsorg. Varje kommun ansvarar för att dessa verksamheter sköts och för att alla kommuninvånare får den hjälp och det stöd de har rätt till när de behöver det. Det kräver att det finns gott om resurser så att förvaltningen har utrymme att följa lagen och att vi satsar lite extra eftersom vi inte vet hur många placeringar som behövs. För Vänsterpartiet är det viktigt att socialtjänsten kommer in med insatser tidigt, att den präglas av hög kvalitet, tillgänglighet, helhetssyn och samverkan samt att innevånarna får ett bra bemötande och sina rättigheter tillgodosedda när det behövs. Verksamheten ska vara offentligt finansierad och i första hand drivas i offentlig regi.

Tidiga insatser och tillgänglighet

Vi vill att socialförvaltningen ska samverka mer med andra förvaltningar och verksamheter i och mellan kommuner samt finnas med mer i det förebyggande och uppsökande arbetet gentemot olika grupper. Samhällsekonomiskt är det kostsamt att inte erbjuda dessa människor den vård och det stöd de behöver, men framförallt innebär det ett stort lidande för människorna själva och deras omgivning. Ett sätt att arbeta förebyggande och tidigt är genom att socialtjänsten är delaktig i den medborgarservice som vi vill att staden ska starta upp i de olika stadsdelarna. Som ett förebyggande arbete för unga vill vi också starta ett team som ska jobba nära ungdomar och fånga upp de som är i behov av stöd samt fungera som en länk mellan dem, deras vardagsmiljö och socialtjänsten. Teamet ska arbeta nära och utifrån den så kallade Case management-metoden. De ska finnas med de unga i deras kontakter med olika verksamheter som t.ex. skolan, fritidsverksamheten, socialtjänsten, psykiatri osv. För att tidigt upptäcka barn och unga i behov av hjälp och ha en god samverkan kring de barn som är aktuella inom socialtjänsten, vill vi utöka samarbetet mellan socialtjänsten och skolorna så att en del av det förebyggande arbetet utförs ute på skolorna.

I arbetet mot hemlöshet ska de förebyggande insatserna spela en central roll. Budget- och skuldrådgivning är en sådan insats som kan förebygga vräkningar. Ingen ska behöva vänta mer än en vecka på att få budget- och skuldrådgivning. Prioriterade grupper bör bland andra vara barnfamiljer och personer med psykisk funktionsnedsättning.

För Vänsterpartiet är det självklart att de som kommer i kontakt med socialtjänsten ska få all nödvändig information om sina rättigheter, och att de får stöd i processen med att ansöka om hjälp. Detta är speciellt viktigt för de som ansöker om försörjningsstöd då detta av många upplevs som en svår process. En annan grupp som kan behöva få information av socialtjänsten är barnen. Enligt barnombudsmannen är kommunens socialtjänst ofta inte känd bland barnen i kommunen. **Vi vill** att kommunen satsar på information till barn och unga om vilket stöd och hjälp som finns att tillgå, även vid behov av akut stöd utanför kontorstid. Tidigare brukarundersökningar har visat att det är svårt att komma i kontakt med socialtjänsten vid flera enheter. Detta är inte acceptabelt och **vi vill** ändra på det.

Stödinsatser

De stödinsatser som finns för barn och unga idag behöver utökas. **Vi vill** se över om det behövs mer resurser för att öka tillgängligheten samt utvidga målgrupperna till att bl.a. även innefatta stöd till barn med psykiskt sjuka föräldrar. **Vi vill** också sänka avgiften för familjerådgivning.

När det gäller försörjningsstöd anser vi att det är viktigt att fokus ska vara det sociala arbetet. Vi vill ge människor olika typer av stöd och se till att de har en trygg ekonomisk situation för att de ska ges möjlighet att kunna klara av att komma vidare i egen försörjning. **Vi vill** att SL-kort ska ingå i försörjningsstödet då det i en region som Storstockholm är en förutsättning för att kunna söka arbete och till exempel åka på anställningsintervjuer. Familjer som lever med ekonomiskt bistånd har ofta svårt att få pengarna att räcka vilket också drabbar barnen. Vänsterpartiet nationellt höjer därför riksnormen för försörjningsstöd med 300 kr i månaden per barn.

Socialstyrelsens senaste redovisning av öppna jämförelser av stöd till brottsoffer visar på brister i Solnas uppföljningsarbete när det gäller våldsutsatta kvinnor. **Vi vill** att socialtjänsten i Solna genomför en kartläggning av våld i nära relationer och att kvinnojouren får mer resurser. Det är kommunens ansvar att ta hand om våldsutsatta i nära relationer och kan inte enbart läggas över på frivilliga krafter. Förutom de bostadspolitiska åtgärder vi föreslår under stycket bostad vill vi ha fler personella resurser till kvinnojouren med rätt kompetens, samt stöd till kvinnor i aktivt missbruk.

För målgruppen psykiskt funktionsnedsatta måste boendestödet anpassas bättre för olika typer av funktionsnedsättningar. Det ska vara kommunalt och vi vill att man jobbar med olika målgrupper, kompetens och kompetensutveckling för personalen. **Vi vill** även att det blir möjligt för personer med funktionsnedsättning att få kommunal avgiftsfri fixarservice. De personliga ombuden måste få mer resurser för att ha färre klienter per ombud än vad de har idag. Vad gäller insatser för människor med missbruksproblematik måste staden generellt bli bättre och specifikt när det gäller kvinnor och unga vuxna.

Samverkan och helhetssyn

Det helhetsansvar som socialtjänsten är skyldiga att arbeta med behöver, i Vänsterpartiets mening, förbättras i kommunen. För att socialtjänsten verkligen ska kunna arbeta på detta sätt krävs mer resurser, i form av fler anställda, inom flera av enheterna. **Vi vill** utöka stödet generellt till alla enheter för att minska stressen bland de anställda och för att tillförsäkra rättssäkerheten och kvalitén. När det gäller försörjningsstöd vill vi att personalen ska ha mer tid att stödja klienterna i att ansöka och samverka med andra enheter när en klient behöver mer stöd.

Hög kvalitet

Socialtjänstens utgifter kan ibland vara svåra att räkna på i förhand eftersom till exempel antalet personer som behöver mycket stöd snabbt kan öka eller minska, det kan handla om ungdomar som måste placeras på ungdomshem eller missbrukare som behöver vård dygnet runt. Detta fungerar inte på ett bra sätt idag, då resurserna är för knappa. För att inte någon enhet ska behöva skära ner för att en annan snabbt fått höga utgifter **vill vi** att socialnämnden får ett resurstillskott så att det ska finnas marginaler om detta inträffar. Personalen måste hinna med och de måste ha en arbetssituation som gör att de vill stanna och kunna kompetensutvecklas. **Vi vill** stimulera det genom att ge personalen möjlighet att jobba med olika typer av verksamhetsutveckling. Det ska finnas gott om tid att diskutera med kollegor och chefer då det ofta är mycket svåra och tuffa beslut som ska fattas inom socialtjänsten. För att hålla en hög kvalitet är det inte minst viktigt med ett bra bemötande och ökad tillgänglighet via telefon. För att hela tiden kunna utvärdera kvalitén **vill vi** ha systematiska och kontinuerliga brukarundersökningar och samarbete med brukarorganisationer.

Offentligt och privat regi utan vinstintresse

Vi vill att socialtjänstens verksamheter i första hand drivs offentligt. Framförallt vill vi det för att varje skattekrona ska gå dit den är avsedd. Nämligen till de innevånare som behöver hjälp och stöd samt till bra löner och anställningsförhållanden för personalen. Det är också viktigt för att säkerställa en adekvat bemanning. Det måste även finnas utrymme för andra former av drift än kommunal när det finns specifika behov av behandling men då kräver vi att den verksamheten inte är vinstdrivande. Idag finns det inget kommunalt alternativ för boendestöd eller boende för psykiskt funktionsnedsatta, det vill vi ändra på. Man måste kunna välja det alternativet om man vill vilket man idag alltså inte kan, det är inte valfrihet. **Vi vill** även att kommunen tar en större roll som utförare när det gäller social verksamhet för barn och ungdomar.

Bostad åt alla

Bostadsbristen i regionen är ett problem och den måste byggas bort. I Solna byggs det mycket redan idag men det är nästan uteslutande bostadsrätter. Det i kombination med tidigare ombildningar av hyresrätter till bostadsrätter gör att det idag finns få hyresrätter kvar i staden. Vänsterpartiet anser att det under den närmsta tiden behöver byggas enbart hyresrätter för att säkra ett blandat utbud av bostäder i kommunen. Möjligheten att bli Solnabo ska inte reserveras för de som har råd, vilja och möjlighet att köpa sitt boende. En förutsättning för att säkra en rättvis bostadsmarknad i kommunen är ett omedelbart stopp för utförsäljningen av allmännyttiga hyresrätter. Och för att balansen på sikt ska kunna säkras behövs nu även ett tillfälligt stopp för byggandet av bostadsrätter.

Bostadsförsörjningsplan

Under varje mandatperiod vill vi se en bostadsförsörjningsplan. Som det ser ut idag är det privata byggbolag som kontaktar staden med önskemål om att bygga. **Vi vill** istället att politiken sätter agendan för bostadsbyggandet i staden utifrån medborgarnas behov och inte de privata byggbolagens intressen. **Vi vill** ha ett minimikrav för antal hyresrätter i varje stadsdel för att säkra ett blandat bestånd.

Stadens allmännyttiga bostadsstiftelse Signalisten har som målsättning att bygga 1000 nya hyreslägenheter till år 2020. Vi anser att behovet är ofantligt mycket större. Ungdomar som inte hunnit spara ihop ett kapital och andra grupper som av olika anledningar inte kan ta lån på bankens stängs helt ute från en bostadsmarknad med för få hyresrätter och långa köer. Vårt förslag om Karolinastaden är ett exempel på var och hur man kan bygga fler billiga hyresrätter, men det räcker inte. **Vi vill** därför ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en plan för att säkra byggandet av fler hyresrätter i staden. Bostadsbristen är visserligen ett regionalt problem som berör hela Storstockholm, men ansvaret ligger enligt rådande lagstiftning hos var och en av kommunerna. Utifrån den nuvarande situationen anser vi därför att Solna bör instifta en kommunal bostadsförmedling med förtursregler som är utformade utifrån Solnabornas behov.

Billiga hyresrätter

Hyrorna i nyproducerade lägenheter är ofta alltför höga för att unga eller andra resurssvaga grupper ska ha råd att efterfråga dem. Vänsterpartiet vill införa ett långsiktigt statligt investeringsstöd för ökat byggande av hyresrätter till rimliga hyror och som bidrar till energiomställning. Stödet riktas mot bland annat tillväxtorter, vilket ju Solna räknas till. Men det finns även en rad kommunala verktyg för att pressa hyrorna i nyproduktionen. För att de ska användas krävs dock en politisk vilja som inte finns idag. **Vi vill** utnyttja kommunens planmonopol i syfte att hålla produktionskostnaderna nere genom att arrangera markanvisningstävlingar och sätta upp villkor för sluthyran och hur man uppnår den redan i upphandlingsfasen. Vi vill utreda alla möjligheter att förtäta och bygga på höjden av befintliga byggnader. Ett bra sätt att komma åt eventuell markbrist och på samma gång skapa en bättre boendemiljö med mindre buller och avgaser är att överdäcka Bergshamraleden. **Vi vill** att staden erbjuder Signalisten mark att bygga på i form av tomträtt med villkoret att de söker samarbete med jagvillhabostad.nu för att bygga billiga hyresrätter, med Huges Vill Bo-modell som förebild.

Klimatsmart byggande

Vi vill värna om de natur- och grönområden som finns i staden. Vi ser därför att ett fortsatt byggande för att ge alla Solnabor och blivande Solnabor bra bostäder bör ske på hårdgjorda ytor och inte på grönområden. **Vi vill** bygga klimatsmart genom att använda oss mer av material som till exempel massivträ som har ett stort antal miljömässiga fördelar samtidigt som det är ekonomiskt vettigt, speciellt om det görs i större skala. Genom satsningar på prioriterade cykelstråk och en tät, integrerad stadsmiljö i mänsklig skala, med absolut närhet till de flesta av vardagens hållpunkter, möjliggör också en minskning av bilanvändningen. Kraftigt sänkta parkeringstal är inte bara bra för miljön utan sänker också byggkostnaderna (garage under hus är dyra, parkering på mark kräver mycket yta, vilket också blir dyrt) och därmed också sluthyran för de boende. **Vi vill** sänka dagens parkeringsnorm (p-plats per nybyggd lägenhet) som är 1,1 till 0,6 samt säkerställa att man vid nybyggnation planerar för cykelvägar, gångvägar och kollektivtrafik.

Karolinastaden

Vi vill att staden ska bygga fler hyreslägenheter samtidigt som den värnar de naturområden som finns i staden. Istället för att bygga Arenastaden kring Råstasjön tycker vi därför att området runt gamla Karolinska skulle bli en perfekt plats att utnyttja för att bygga bostäder när sjukhuset flyttar till nya lokaler. **Vi vill** satsa på en helt ny stadsdel som vi kallar Karolinastaden som består av omkring 5 000 nya hyresrätter, student- och forskarbostäder. Dessa skapas genom både ombyggnad av Karolinska sjukhusets gamla byggnader och genom nybyggnation.

Visionen är en stadsdel fri från privatbilism och skulle inkludera, förutom ett stort antal bostäder, även kontor, verksamhetslokaler, kulturverksamhet, skolor, förskolor, idrottshall samt ett stort antal parker, gårdar, offentliga rum och en ny tunnelbanestation. Karolinastaden skulle bli lika urban som grön, klimatsmart både på struktur- och byggnadsnivå. Samtidigt eftersträvar vi så låga hyror som möjligt så att även de som inte är höginkomsttagare ska kunna få förstahandskontrakt. Genom att möjliggöra för mindre byggaktörer att delta pressar vi produktionspriserna och därmed hyrorna. Den nya bebyggelsen skulle i högsta möjliga grad uppföras i massivträ. Det är ett miljövänligt och ekonomiskt byggmaterial som kommer att betona den nya småskaliga bebyggelsen som ett eget lager i kontrast mot de gamla institutionsbyggnaderna i rött tegel.

Särskilda kontrakt

Kommunen är skyldig att tillhandahålla boenden för personer som av olika anledningar inte klarar ett eget kontrakt, i form av träningslägenheter eller sociala kontrakt. Personer som är aktuella för dessa lägenheter kan vara exempelvis barnfamiljer där föräldrarna på grund av skulder inte kan få ett eget kontrakt, personer med psykisk funktionsnedsättning som inte behöver vård i ett särskilt boende men ändå inte är redo för ett eget kontrakt eller personer med missbruk.

Behovet av träningslägenheter i Solna är idag mycket större än tillgången. Dels anser vi att Signalistens hårda regler för kontrakt måste ändras, och dels behövs fler lägenheter. Med fler hyresrätter skulle situationen förbättras då det är den boendeformen som lämpar sig bäst för träningslägenheter för att personen sen ska kunna ta över kontraktet. En större andel av lediga lägenheter än nu måste därför reserveras för träningslägenheter. Det är fortfarande ett problem med att väldigt få går vidare från sociala kontrakt till egna kontrakt. Vi ser även ett behov av boendelösningar för personer som befinner sig i ett missbruk och som pga. det hamnar utanför de andra boendelösningarna. Vi anser att "tak över huvudet" garantin inte ska ses som en långsiktig lösning utan är bra vid akuta situationer då medborgare är i behov av snabb hjälp. Vi förespråkar metoden "Bostad Först" som går ut på att en egen bostad är en grundtrygghet som den hemlöse behöver för att kunna ta itu med sina problem. Vi tror att en bostad i kombination med intensiv rehabilitering kan leda till att man lyckas behålla sina kontrakt. Därför **vill vi** utreda möjligheterna att införa "Bostad Först" parallellt med ett uppvaktande av Signalisten och övriga hyresvärdar för att öka antalet lägenheter i deras respektive bestånd.

Stadens kvinnojour vittnar om att det behövs mer permanenta boendelösningar för de personer som efter polisanmälan eller efter att ha flytt inte får behålla sitt boende eller inte lyckas byta det och av säkerhetsskäl inte kan stanna kvar. Efter det hänvisas de annars ut till Solnas eller Storstockholms bostadsmarknad där köerna är långa och kraven för att få ett förstahandskontrakt slår hårt mot dem som inte har en fast inkomst eller är ensamstående. **Vi vill** därför att staden ska förfoga över och tillhandahålla särskilda kontrakt hos Signalisten eller annan hyresvärd som är reserverade åt våldsutsatta i nära relationer och är långsiktiga/tillsvidare samt möblerade.

Kommunal hyresgaranti

De sociala kontrakten som kommunen hjälper personer med blir tyvärr för många idag mer långsiktiga än vad de är menade att vara, då personerna i fråga av någon anledning inte får ett förstahandskontrakt. Genom att se till att fler personer får ett förstahandskontrakt får vi loss fler sociala kontrakt som andra personer kan behöva. Därför **vill vi** att staden inför en kommunal hyresgaranti för stadens innevånare som har ekonomiska förutsättningar att betala hyran men som saknar boende och pga. till exempel missbruk eller skulder inte kan få ett förstahandskontrakt. Den kommunala hyresgarantin blir en extra säkerhet för hyresvärderna och kan därför bidra till att den som söker får ett eget hyreskontrakt på en bostad. Hyresgarantin innebär inte att den som är hyresgäst kan låta bli att

betala hyran. Om hyresgarantin måste utnyttjas har kommunen rätt att i efterhand kräva tillbaka skulden.

Stadsplanering, trafik och miljö

Alla stadsdelar ska leva

Solna består av fler stadsdelar som alla är lika viktiga för stadens välmående och utveckling. **Vi vill** att alla stadsdelar ska leva. Så är det inte idag då vissa stadsdelar har parker, torg, butiker, kommunal service medan andra saknar det mesta av detta. Bergshamra och Hagalund är exempel på två stadsdelar som försumrats av staden under en längre tid. För att komma tillrätta med detta och undvika att det drabbar flera stadsdelar i framtiden har vi tagit fram ett antal krav som vi vill att varje stadsdel ska ha tillgång till. **Vi vill** att ett minimiantal lägenheter av det totala beståndet ska vara hyresrätter (fastställs i bostadsförsörjningsplanen), det ska finnas bibliotek med medborgarservice, fritidsverksamhet, kommunal skola och förskola, spontanidrottsplats etc. Dessutom ska det vara lätt att ta sig kollektivt samt gå och cykla mellan Solnas olika stadsdelar. Det finns mycket kvar att göra för att nå dit.

Stadens översiktsplan bör tas fram i nära dialog med medborgarna där de direkt kan vara med och påverka. Med ett bättre medborgarperspektiv blir också stadens detaljplaner bättre förankrade vilket i sin tur leder till ett mer demokratiskt Solna och till färre överklaganden.

Feministisk stadsplanering

Att minska otryggheten i stadsmiljön, särskilt efter mörkrets inbrott, är viktigt för att skapa en stad där såväl män som kvinnor vågar röra sig fritt. Alltför ofta är det långt ifrån självklart att framförallt kvinnor vågar ta sig till vissa platser till fots när det blivit mörkt. Det skapar en konkret begränsning av möjligheten till kontroll över sitt eget liv. Med enkla medel kan man ofta avhjälpa detta. Det handlar om att bygga tryggare gångvägar, förbättra belysning, och mycket mer. Att stadsplanering ska ses ur ett genusperspektiv är ett viktigt och självklart krav för ökad trygghet och jämställdhet. Kvinnors och barns behov och önskemål måste få styra mer i samhälls- och bostadsplaneringen. Bostäder och miljöer måste utformas så att de underlättar jämställdhet mellan kvinnor och män, och så att barn och tonåringar får plats att leva, växa och utvecklas.

Ny trafikpolitik

Solna är idag mycket tungt belastat av trafik, till den grad att trafiken nu utgör stadens största lokala miljöproblem. Bristande satsning på kollektiva alternativ har i kombination med Solnas expansion gjort trafiksituationen ohållbar. Det är dags att prioritera kollektivtrafiken före bilismen. Hela regionen måste ta ansvar för att förändra situationen, men Solna kan ta ett av de första stegen. **Vi vill** att Solna stad för en dialog med landstinget om att påskynda en utbyggnad av tunnelbanan till Karolinska och eventuellt vidare. Tvärbanan ska fortsätta till Bergshamra för att på det sättet binda ihop stadsdelen bättre med resten av Solna. Vi föreslår även att staden utreder möjligheten att införa trängselavgifter i Solna. De pengar detta genererar måste investeras i förbättrad kollektivtrafik, där det idag finns ett akut behov av förstärkning. Det samma gäller Förbifarten. De pengar som satsas på den hade vi istället vilja lägga på att bygga ut kollektivtrafiken ibland annat Solna. Slutligen **vill vi** att man vid alla

nybyggnationer utgår ifrån och planerar för att man i första hand ska kunna åka kollektivt istället för att bygga parkeringsplatser och p-garage.

Men det är inte bara mängden trafik som behöver minskas, utan även de negativa effekterna som uppstår av den trafik som finns. Ett exempel på en åtgärd som skulle förbättra situationen avsevärt är överdäckning av Bergshamraleden. Kommunstyrelsen bör ges i uppdrag att snabbt utreda hur ett genomförande av överdäckningen kan ske och återkomma med besked före valet 2014. En annan åtgärd är minskad användning av dubbdäck. Vägtrafiken är nämligen den enskilt största källan till luftföroreningar. Partiklar som rivs upp ur asfalten binds vid marken och när vägarna torkar virvlar de upp och vi andas in dem. Då dubbdäcken är med och bidrar till detta är en minskning av användandet ett sätt att få bukt med de partiklar som virvlar upp från vägbanan. **Vi vill** därför ge stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att utreda vilka vägar i staden man kan införa ett dubbdäcksförbud på samt vilka strategiska platser man kan sätta upp partikelmätare på.

Prioritera gång- och cykeltrafik

Solna ska vara ett föredöme för gång- och cykeltrafikanter, istället för en stad där bilen är norm. **Vi vill** att stadens cykelplan blir den högst prioriterade åtgärden istället för underlättandet av trafiksituationen för bilismen. **Vi vill** ha en samlad översyn av alla gång- och cykelbanor som reder ut hur det kan göras mer attraktivt för Solnaborna att gå och/eller cykla inom kommunen. Ett ambitiöst helhetsgrepp för de lösningar som väljs för gång- och cykelvägar kan höja såväl livskvaliteten som säkerheten och har potential att minska trafiken. **Vi vill** att man asfalterar gång- och cykelvägar lika regelbundet som gatorna och utföra bättre underhåll/rengöring, bygger övervakade cykelparkeringar och pumpstationer, förbättrar belysningen vid cykel- och gångvägar och satsar på information till medborgarna om att dessa möjligheter finns om man väljer att gå/cykla. Det är också viktigt att cykel- och gångvägar är färglagda för att separeringen ska bli tydligare samt att cykelvägarna inte placeras i mitten av bilvägar eller så att bilar kan parkera mitt på dem. Viktigt ur säkerhetsaspekt är även att skötsel av t.ex. växtlighet fungerar så att den inte påverkar sikten på stadens cykel- och gångvägar på ett sätt som kan innebära trafikfara. Satsningar på cykel- och gångtrafik bidrar till en mer levande stad, en bättre miljö och folkhälsa.

Vi vill också att staden inför jämställd snöröjning. Modellen utgår ifrån att det är svårare att ta sig fram till fots och med cykel än med bil genom en decimeter snö. Därför plogar man gång- och cykelvägar före bilvägar. Skolor och förskolor får första prioritet eftersom det är dit föräldrar ska först innan de åker till jobbet. Större arbetsplatser kommer på andra plats men då omfattas också större kvinnodominerade arbetsplatser som vårdcentraler, sjukhus och andra kommunala inrättningar. Först när det grundläggande nätet är färdigröjt fortsätter snöröjningen med resten av gator och vägar. Förutom att vi får en bättre miljö när vi på detta sätt uppmuntrar fler att åka kollektivt eller gå/cykla bidrar vi till att staden blir mer jämställd när det gäller fördelning av resurser och mer tillgänglig för alla.

Ett miljövänligt Solna

Solenergin är idag en billig och effektiv energikälla. Vänsterpartiet vill att solenergin ska ge mer energi än en kärnkraftsreaktor nationellt de kommande åren. **Vi vill** satsa i en bransch som också kan skapa viktiga framtidsjobb. I Solna vill vi starta detta arbete med att anlägga solpaneler på taken i Hagalund och i Solna Centrum. Med Vänsterpartiets statliga investering i ett nytt klimatprogram med stöd till kommuner, landsting och företag skulle vi kunna ansöka om ekonomiskt stöd för att utveckla solenergi, klimatanpassningsåtgärder, energiomställning och klimatinformation för en mer hållbar livsstil i Solna.

Vi anser att staden idag upphandlar en för stor del av sin verksamhet som istället hade kunnat skötas i kommunal regi. Men när vi väl upphandlar olika tjänster måste politiken försäkra sig om att vi tar ett större ansvar för miljön genom att införa miljöfokus i upphandlingar med leverantörer. Vi vill också att staden aktivt arbetar för att bekämpa kemikalier i vår vardag så som bisfenol A och andra bisfenoler t.ex. genom att i avtal med byggtreprenörer ha som krav att dessa inte tillåts vid byggnationer i staden. Om man saknar grovsoprum där man bor idag är man hänvisad till återvinningscentralen i Sundbybergs kommun eller till den mobila miljöbilen som står i Solna Centrum en gång i veckan. Saknar man bil och har tunga och stora grovavfall blir det svårt. Det samma gäller om man har miljöfarligt avfall. **Vi vill** därför att staden förfogar över flera miljöbilar som åker runt i de olika stadsdelarna och samlar in den här typen av avfall.

För att ta ytterligare ett steg mot en mer miljövänlig stad **vill vi** att Solna inleder processen för att bli diplomerad som "Fairtrade City". Det innebär att staden engagerar sig för rättvis handel och etisk konsumtion genom att införa kriterier som rör etisk upphandling, ett aktivt informationsarbete samt ett utbud av Fairtrade-märkta produkter i butik, på serveringsställen och på arbetsplatser.

Överjärva gård

En stor naturresurs i staden är Överjärva gård. Vi vill att Råsunda Förstads AB knyter till sig adekvat kompetens för uppdraget att utveckla Överjärva gård som en helhet. Därutöver **vill vi** att det årliga ägartillskottet till Överjärva gård ska förstärkas efter de behov som finns av att utvidga och utveckla Naturskoleverksamheten. Så snart som möjligt ska ytterligare en pedagogisk resurs knytas till Naturskolan. Detta avsätter vi öronmärkta medel för i vår budget.

Inför naturreservat kring Råstasjön

Redan 2007 lade Vänsterpartiet fram en motion om att inrätta ett kommunalt naturreservat runt Råstasjön för att säkra och bevara sjön och dess omgivningar. Redan då varnade vi också för att nybyggnation av kommersiella lokaler och bostäder samt Nationalarenan skulle innebära ökat slitage på naturen runt sjön. Den byggnation som tillkommit sedan dess har redan fört med sig tillräcklig påverkan på både närmiljön och det visuella intrycket runt sjön. Vi vill skydda området som har unika naturvärden genom att sätta stopp för ytterligare intrång. I årtionden har solnabor promenerat, joggat och strosat runt Råstasjön. Många skolbarn kan vittna om utflykter och lektioner i biologi runt sjön och dess fågelliv. I grönplan för Solna som antogs av kommunfullmäktige i april 1991 skriver man bl.a. "Råstasjön ingår i det regionala grönstråket Lötsjön-Råstasjön-Läderbacka (Järva). Råstasjön med sina lummiga stränder och sitt rika fågelliv fungerar tillsammans med Lötsjön som Råsundas stadsdelspark." Vi vill bevara området, som är ett unikt ekosystem med värden som är knutna till biologisk mångfald och som är en viktigt rekreations- och hälsokälla för innevånarna. På området finns en del hotade och/eller sällsynta arter, som till exempel vattenrall, som finns på området men också dess omgivande skog och inte minst centrala läge. Vi vill värna om de få natur- och grönområden som finns i staden samt värna om barn och ungas rätt till naturområden i sin närmiljö. Vi tror att det finns ett stort värde i rekreationsområden som för många människor också spelar en avgörande roll i valet av bostadsort. Därför **vill vi** att Solna stad inrättar ett kommunalt naturreservat runt Råstasjön som inte inkräktar på strandskyddet och bevarar de befintliga grönområden som finns runt sjön.

En tillgänglig stad

Tillgängliga utemiljöer

Alla stadens utemiljöer ska vara lättillgängliga och anpassade för människor som av olika skäl kan ha svårt att ta sig fram. Det gäller även till synes mindre problem som kan dyka upp plötsligt och ibland beror på årstid. Det kan handla om att se till att grenar som fallit ned över gångvägar fort tas bort, snöröjningen fungerar, sand försvinner fort efter vintern och liknande. För att det ska fungera krävs en proaktiv och flexibel förvaltning och underhållsfunktion, som inte är låst i snäva avtal med privata utförare. De kostnader som uppstår till följd av mer eller mindre oförutsedda förändringar av vädret, till exempel snöröjning och bortforsling, har under flera år varit ett problem. När dessa kostnader är höga får ofta andra angelägna åtgärder skjutas på framtiden. Kommunstyrelsen bör försäkra sig om att det finns en buffert för att snabbt kunna åtgärda dessa problem när de uppstår i framtiden. **Vi vill** också ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda en långsiktig lösning för att åtgärda tillgängligheten i Hagalundstrappan. Idag är det i princip omöjligt att ta sig upp och ner med barnvagn, rullator eller rullstol.

Funktionsnedsättning inte ett hinder

Grunden för ett fullt medborgarskap är rätten till att själv kunna bestämma över sitt liv. Att kunna leva i en bostad som är anpassad till ens behov är naturligtvis centralt. För till exempel personer med funktionsnedsättning som påverkar syn- eller rörelseförmåga krävs ofta relativt omfattande anpassningar, som också kan bli mycket dyra. Att kunna få bidrag från kommunen är ofta helt avgörande för att man ska ha möjlighet att genomföra dem. Denna möjlighet är lagstadgad men måste fungera på ett effektivt och generöst sätt även i praktiken, inte minst genom att kommunen tydligt står på den boendes sida gentemot fastighetsägaren. När en anpassning är genomförd finns, precis som i alla bostäder, fortfarande behov av löpande underhåll. För personer med funktionsnedsättning kan sådana åtgärder vara svåra att lösa på egen hand. Den fixarservice som finns för äldre **vill vi** därför även ska omfatta personer med funktionsnedsättning. Beståndet av redan anpassade bostäder är givetvis en värdefull resurs för varje kommun som på allvar vill ge personer med funktionsnedsättning goda förutsättningar. Utförsäljningen av allmännyttan och bristen på nya hyresrätter drabbar denna grupp av hyresgäster – med ett minskande bestånd av hyresrätter kommer också ett minskat bestånd av anpassade lägenheter.

För de personer med psykisk funktionsnedsättning som behöver mer stöd än det som kan ges i hemmet finns särskilda boenden. För att dessa boenden ska vara en trygg plats och bidra till att underlätta för personernas psykiska mående behöver det finnas bra lokaler och gott om personal, för att det ska bli så behöver mer resurser än idag satsas på dessa boenden. För att se till att denna grupp får det stöd de har rätt till **vill vi** att socialtjänsten arbetar mer aktivt uppsökande och informerande för att kunna erbjuda fler stöd, här behövs än tät samverkan med brukarorganisationer och psykiatri.

För att kunna ha en aktiv tillvaro är det också viktigt att tillräckligt stöd finns för exempelvis ledsagarservice, som skapar avgörande förutsättningar till förbättring för den enskilde. Kommunen kan och bör också spela en viktig roll för att underlätta att personer med funktionsnedsättning kommer ut i arbete eller praktik.

Tillgänglighet i stadens verksamhet

Vänsterpartiet har under lång tid varit pådrivande i tillgänglighetsfrågor i såväl riksdag som landsting och kommuner. Vi driver frågan om att bristande tillgänglighet ska skrivas in i diskrimineringslagstiftningen och resurser satsas på att bygga bort hinder i offentliga miljöer. **Vi vill** att allas kunskaper, kompetens, erfarenhet och arbetsinsats ska tas tillvara och användas för att bygga en stark stad. Ingen ska hindras från att delta i de aktiviteter som genomförs i stadens regi. Alla medborgare måste kunna ta del av information och kommunicera på villkor som passar var och en. Det handlar inte bara om rörelsetillgängliga lokaler utan även om att ta hänsyn till syn- och hörselskadade samt allergiker. För att detta ska vara möjligt måste Solnas verksamheter och de lokaler som används vara tillgängliga för alla de vänder sig till. En kontinuerlig dialog med olika handikapporganisationer är en förutsättning för detta arbete, men **vi vill** också ge kommunstyrelsen i uppdrag att anlita en extern konsult för att gå igenom tillgängligheten i stadens lokaler. Med det särskilda stöd för upprustning av välfärdslokaler som Vänsterpartiet avsätter nationellt åt kommunerna skulle Solna kunna göras tillgängligt för alla sina medborgare, vilket vi tycker att det är hög tid för.

En kultur- och idrottsstad

Kultur – en investering

Kulturen är och måste vara en obunden kraft i samhället, en förändrande kraft som bidrar till människors medvetande om sig själva och samhället. Kulturen är en avgörande del av demokratin. Vi tror att människor mår bra av att ha ickekommersialiserade arenor i sin närmiljö. Därför värnar vi om bland annat bibliotek, kulturskola, föreningsbidrag för kulturverksamhet, bra fritidsverksamheter och stimulerande utomhusmiljöer för både idrott och lek. Kultur är en viktig samhällsinvestering.

Kulturskolan

Att successivt öka graden av avgiftsfinansiering i kommunens verksamheter på området, i en tid där många har ont om pengar, är en politik som slår hårt mot de som har det sämst ställt. Att dessutom skära ner på Kulturskolans verksamhet så som majoriteten gör ser vi som en mycket kortsiktig besparing. Att ha tillgång till en plats där man kan uttrycka sin kreativitet oavsett vilken social bakgrund man har är en stor tillgång för kommunen som vi vill värna om. **Vi vill** därför att avgifterna i Kulturskolan halveras. Antalet platser och andra resurser måste givetvis också vara anpassade för den ökade möjligheten att ta del av verksamheten som skapas genom avgiftssänkning. Smok, Sveriges musik- och kulturskoleråd, har tagit fram ett förslag till riksdagen om att ta fram en nationell strategi för en lägre och jämnare avgift. De menar att eftersom verksamheten är skattefinansierad så är den till för att alla ska delta samt att ojämlikhet i kommunernas taxor i förlängningen kan leda till segregation. Det är helt i linje med Vänsterpartiets övertygelse om att avgifterna står i kontrast till en rättvis tillgång till välfärden oavsett ekonomiska förutsättningar. Dessutom har höjningen i Solna lett till att den kö som tidigare funnit till kurser i populära instrument nu är helt borta. All form av avgiftsfinansiering bidrar till att öka klyftorna mellan stadens innevånare därför kräver vi en halvering av dessa.

Inflytande över fritidsverksamheten

Vi tror att ett samhälle där medborgarna får ha direkt inflytande inom olika områden är ett mer demokratiskt samhälle. **Vi vill** därför instifta en fond som ungdomar kan söka pengar ifrån inom ramen för fritidsverksamheten och på så sätt vara med och välja vad de vill göra på sin fritid. **Vi vill** satsa på fritidsgårdar, som till exempel Blue Hill och Black Sheep, i varje stadsdel med möjlighet att välja bland olika aktiviteter för att undvika att de blir som en förvaringsplats. Dessutom vill vi försäkra oss om att Torpet lever vidare. Ungdomar är en tillgång. På plats **vill vi** att man aktivt jobbar med värdegrundsarbete bl.a. med tjej- och killgrupper för att motverka könsnormer. Ingen tjej ska behöva känna sig otrygg på fritidsgården och därför är det en självklarhet för oss att de ska erbjudas kurser i feministiskt självförsvar. Men det är lika viktigt att jobba med killarnas attityder. Till detta behövs utbildad personal och ekonomiska resurser. Ungdomarna ska själva kunna vara med och utforma verksamhetens innehåll för att få mer inflytande över vad de vill göra på sin fritid. Men det behövs också fler vuxna och mer kultur på fritidsgårdarna. Även fältassistenter som arbetar uppsökande bland ungdomar på gator och torg, skolor, fritidsgårdar och på internet behöver bli fler.

Ett levande föreningsliv med många aktiva är en viktig grund för såväl demokratis fortlevnad som en levande stad. Samhällsnyttan som föreningslivet genererar är mycket stor, och utan ett aktivt stöd från kommunen försvagas denna. Att satsa medel på förstärkta föreningsbidrag samt bättre och billigare föreningslokaler är en självklarhet för Vänsterpartiet. Detsamma gäller att staden bör ge stöd till studieförbunden, som spelar en viktig roll för att skapa möjligheter till individuell utveckling och livslångt lärande.

Den problematik som uppstår under sommarmånaderna måste tas på större allvar. Avskaffandet av kolloverksamheten har skapat problem för vissa familjer, trots att andra aktiviteter tillkom på plats i Solna. För många finns det ett egenvärde i just att få komma iväg till ett annat sammanhang under någon eller några veckor, särskilt vad gäller unga från utsatta miljöer. Kolloverksamhet bör återupptas utan att sommaraktiviteterna inom kommungränsen minskar. Möjligheterna för unga att få sommarjobb i kommunal regi måste också bli större. **Vi vill** att sommarjobb erbjuds alla ungdomar i åk 9, åk 1 och åk2. Ungdomarna får då inte gå in och ersätta någon annan person på arbetsplatsen utan är en extra resurs med syftet att få ett bra första möte med arbetslivet. Staden ska betala hela lönen för ungdomarna och arbetsplatsen ska tillhandahålla handledning. Arbetsplatserna kan vara inom staden men också inom det privata näringslivet/ föreningslivet/ kyrkan. Sommarjobb ska även erbjudas elever på SFI.

Bibliotek

Stadens bibliotek ska vara spännande mötesplatser där läslusten bland särskilt de unga invånarna kan stärkas. Våra folkbibliotek måste skyddas mot ytterligare neddragningar. Biblioteket i Bergshamra har under året hållit stängt på måndagar och fredagar. Det har inneburit en stor förlust då biblioteken är en av de få kvarvarande platserna för mänskliga möten som är gratis. Vi anser också att bibliotekarier fyller en viktig funktion på våra bibliotek, bibliotek utan bibliotekarie är som "lärarlösa lektioner". Enligt bibliotekslagen ingår det i folkbibliotekens uppdrag att ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning. Här är bibliotekariens roll avgörande. **Vi vill** därför istället öka resurserna till Bergshamra biblioteket så att de kan ha öppet med personal alla dagar i veckan.

Dessutom ska alla skolor ha bibliotek. Kontrollen av detta måste öka i och med den nya lagstiftningen. I vissa grupper, särskilt bland pojkar och i socioekonomiskt utsatta grupper, syns kraftigt vikande resultat i läskunskaper. Vänsterpartiet anser att alla elever måste ha tillgång till skolbibliotekarier för att vi ska kunna förbättra resultaten. **Vi vill** satsa på nya filialer och vill att nya bibliotek ska vara en självklar del av den kommunala servicen när man bygger nya stadsdelar. Biblioteken ska också erbjuda medborgarservice, där man kan få stöd och hjälp med olika frågor.

Idrott för alla

Att spontant kunna utöva idrott och motionera är en av de viktigaste byggstenarna i en god folkhälsa. För detta krävs att lämpliga anläggningar finns tillgängliga i närheten av bostadsområdena, och att de är utformade på ett tryggt och inbjudande sätt. Som en stad med tydlig idrottsprofil ska Solna skapa förutsättningar för alla medborgare att delta i idrottslivet. En viktig anläggning som måste komma till stånd snarast är en ny simhall. Vi har förlorat flera år i och med en misslyckad upphandling för uppförande och drift av ny simhall. Vi måste nu agera snabbt och se till att en ny simhall kommer till stånd så fort som möjligt. På sikt behövs ytterligare en ishall samt en sammanhållen nolltaxa för barn och ungdomar när idrottsföreningar nyttjar idrottsanläggningar. Höjningen av taxorna under innevarande år har, som vi befarade, gjort att en del barn slutat med fotboll då de inte haft råd att fortsätta träna. Vi anser att en bra breddidrott är tätt sammankopplad med folkhälsa. Elitidrotten är inte till för alla, därför **vill vi** främja breddidrotten genom till exempel fler idrottsplatser och spontanidrottsplatser, idrottshallar, iordningställda badbryggor, fler idrottsspår och sänkta taxor.

Vi vill säkerställa att Råstasjöns IP enbart används som fotbollsplan. Som det ser ut idag får de som tränar där samsas med öltält som hör till evenemang på Friends Arena. I värsta fall kan det innebära att de som ska träna där tappar flera veckors träning pga att planen ska användas till öltält. Det tycker vi inte är acceptabelt. Likaså behöver tillgången till uppvärmda utomhusplaner säkras året runt. När staden valt att satsa på uppvärmt konstgräs för fotboll istället för inomhusplaner, har den också ett ansvar för att se till att det fungerar i praktiken. Hanteringen av energikostnaderna kan exempelvis ske på ett sätt som ger möjlighet att spara pengar från milda vintrar till kallare. Kommunen måste ha utrymme att hålla planerna uppvärmda även i det fall en vinter blir kallare än vad som fastslagits teoretiskt i budgeten. **Vi vill** ge kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att göra en plan för investeringar utifrån de behov som finns i stadens olika träningsanläggningar så som utomhusplaner och idrottshallar.

Högre stöd bör riktas till verksamheter som arbetar för att stärka flickors ställning i idrottslivet. Idag tar fler klubbar ett stort ansvar och **vi vill** att politiken stöttar upp dem som gör ett bra jobb samt bidrar själva. Det kan vi göra genom att till exempel satsa på ett kontinuerligt värdegrundsarbete inom idrottsföreningar för att bekämpa könsnormer och strukturer som hindrar både tjejer och killar från att utöva den idrott de är intresserade av. Det **vill vi** åstadkomma bland annat genom att avsätta fler genuspedagoger inom idrottsverksamheten. Vi önskar också en översyn av handikappidrotten i Solna för att utreda eventuella behov av satsningar inom området.

En stad som agerar

Vänsterpartiet vill se en aktiv kommun som inte bara pliktskyldigt ser till att uppfylla de legala krav som ställs, utan också agerar proaktivt för att förbättra levnadsvillkoren och förutsättningarna för sina medborgare. Detta gäller inte minst i strävan efter att ge alla lika möjligheter till utveckling oavsett klassbakgrund, etnisk/religiös/kulturell bakgrund, kön eller sexuell läggning mm. Det viktiga arbete som idag bedrivs av likabehandlingskommittén förtjänar en bättre uppföljning i praktiken. Vänsterpartiet vill också se en utökning av kommitténs uppdrag och befogenheter, tillsammans med en förstärkning av dess resurser. Detta är en förutsättning för att kommittén ska kunna vara en välbehövlig drivande och granskande kraft i kommunens samtliga nämnder. Det är också viktigt att kommitténs yttranden eller liknande kommer de berörda nämnderna till del. **Vi vill** att jämställdhets- och antidiskrimineringsfrågor integreras i alla verksamheter, istället för att göras till ett enskilt "problem". Men de måste också kunna lyftas i särskilda forum där frågorna behandlas separat.

Vi vill att stadens budget analyseras utifrån ett jämställdhets-, barn- och miljöperspektiv. Konsekvensanalyser av hur olika satsningar eller neddragningar påverkat kvinnor respektive män, barn och miljö ska beskrivas och stämmas av mot målen. Avspeglas kvinnors och mäns olika behov av hemtjänst, idrott, trygga utomhusmiljöer och snöröjning i budgeten? Hur mycket av budgeten är vikt åt specialriktade insatser till barn? Hur påverkar ett stort byggprojekt miljön i staden? Osv.

Jämställdhet

Solna ska ha en jämn fördelning av makt och inflytande i samhället som mål. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattande. **Vi vill** att staden använder sig av jämställdhetsintegrering som syftar till att åstadkomma långsiktig hållbar jämställdhet och säkerställa att kvinnor och män, flickor och pojkar, ges en likvärdig kommunal service.

Vi vill att varje verksamhet har en person eller arbetsgrupp som är genusansvarig och att stadens jämställdhetspolicy kontinuerligt följs upp och utvärderas. Statistik och resultat ska lämnas till nämnderna för uppföljning. Det ska finnas en genusanalys av alla beslut som tas i kommunen samt över köns- och åldersfördelningen i kommunala förbund. Att använda obligatoriska konsekvensanalyser för jämställdhet är ett bra verktyg för att åstadkomma förändring, liksom en ökad användning av könsuppdelad statistik i nämnder och styrelser. Nyckeltal och statistik kan tas fram för att analysera resursfördelning mellan könen, tillgång till kompetensutveckling för kvinnor och män i olika yrkesgrupper etc. **Vi vill** att stadens använder sig av ett jämställt budgetarbete vilket bidrar till att synliggöra människorna bakom siffrorna ur ett jämställdhetsperspektiv. Det leder i sin tur till att behov av stöd och service ges på lika villkor och med en fördelning som stöder verklig jämställdhet och utveckling för både kvinnor och män. Kunskap och medvetenhet om budgetens könsmissiga effekter synliggör om resurser måste omdirigeras för att skapa en jämnare och rättvisare fördelning. Fokus ligger således på resursfördelningen. Gender budgeting, ett jämställt budgetarbete, är ett bra steg på vägen mot en mer jämställd kommun.

Vänsterpartiets bestämda uppfattning är att organisation, personalpolitik, arbetsmetoder, satsningar och nedskärningar alltid ska analyseras ur ett genusperspektiv. Mäns och kvinnors löner ska kunna jämföras inom samma yrkesområde, men också mellan olika yrkesgrupper med jämförbara kompetenskrav. Dessutom **vill vi** se en satsning på tjejjers idrottande, arbeta mot könsstereotyper i förskola, skola och fritidsverksamhet, arbeta för att främja jämställt uttag av föräldraledighet, säkerställa att stadens arbetsmarknadsinsatser passar både kvinnor och män etc.

Solna stad köper varje år varor och tjänster för många miljoner kronor. I rollen som en stor inköpare har vi möjlighet att ställa krav på leverantörerna som främjar jämställdhet i samhället. Lagstiftningen ger upphandlande myndigheter möjlighet att ställa olika krav på leverantörerna utöver själva tjänsten eller varan. **Vi vill** att staden ska ställa krav ur jämställdhetsperspektiv vid upphandling inom samtliga verksamheter, även för underleverantörer. Kraven ska vara tydligt formulerade, relevanta ur jämställdhetsperspektiv samt möjliga att följa upp.

Arbetet mot sexuella trakasserier måste stärkas, liksom kompetensutvecklingen inom jämställdhetsområdet för all personal i staden. Våld i nära relationer är ett av de allra grövsta uttrycken för bristen på jämlikhet mellan könen. Även på detta område kan kommunen göra mycket. Det handlar om såväl informationsinsatser som att säkra ett väl fungerande stöd till de som drabbas. Självförsvar för kvinnor bör erbjudas inom ramarna för gymnasiet verksamhet för unga kvinnor, och som en utbildning för alla andra intresserade kvinnor i kommunen. Men feministisk utbildning bör också ges till män. Mer stöd bör ges till kvinnojouren och till annat kvinnofridsarbete.

Antidiskriminering

Diskriminering är ett stort problem som hindrar människor från att bli delaktiga fullt ut i samhället. För att komma tillrätta med diskrimineringen krävs ett systematiskt och långsiktigt arbete. Det viktigaste för en fungerande inkludering är en generell välfärdspolitik tillsammans med aktiva insatser mot diskriminering. **Vi vill** att Solna ska vara ett föredöme i antidiskrimineringsfrågor. Ett led i detta arbete bör vara att försöka få någon av stadens verksamheter HBTQ-certifierad, till exempel ungdomsmottagningen.

Vänsterpartiet anser att interkulturalism berikar och utvecklar ett samhälle. Med hjälp av alla människors livserfarenheter och kompetenser stärker vi samhället som helhet. Vi vill stärka olika verksamheter och arbetssätt som ökar medborgarinflytandet i staden, därför **vill vi** ge kompetensnämnden i uppdrag att se över möjligheterna till att starta medborgarservice i de olika stadsdelarna. Genom att avsätta öronmärkta pengar i befintliga verksamheter vill vi underlätta för nyanlända att hitta rätt i den svenska byråkratin eller få hjälp med språket. Vi tror att bibliotek och/eller studieförbund också kan jobba med sådana insatser. Vi tycker att det är hög tid att prioritera medborgarvänlighet framför företagsvänlighet.

Diskriminering handlar om hur fördomar hindrar oss från att se varandras styrkor och kompetenser. I rekryteringssammanhang ska Solna stad alltid använda sig av antidiskrimineringsplaner, oidentifierade ansökningshandlingar och obligatoriska kravprofiler. **Vi vill** att staden ska arrangera ambitiösa utbildningar i antidiskrimineringsfrågor gällande kön, etnisk bakgrund, sexuell läggning, funktionsnedsättning osv. för såväl politiker som tjänstemän och chefer. För att kunna ligga i framkant som kommun är det en förutsättning att alla beslutsfattare är införstådda med hur arbetet för allas lika förutsättningar bäst bedrivs.

I takt med att klyftorna i samhället ökar frodas också rasism och diskriminering. Det krävs ett solidariskt samhälle för att komma till rätta med orättvisorna och det går att motarbeta diskriminering och rasism. När människor känner en större delaktighet i samhället och dess demokratiska processer minskar sannolikt också viljan att ansluta sig till mindre demokratiskt sinnade grupper. I detta arbete kan och ska kommunen ta en mer aktiv roll. Vänsterpartiet föreslår därför inrättandet av en demokratikommitté, med särskilt uppdrag att föreslå konkreta förbättringar i den kommunala demokratin. Exempel på konkreta åtgärder är satsning på att utveckla metoder för arbetet mot rasism i skolan, inrättandet av dialogforum/mötesplats för diskriminerade grupper, stöd och utbildning i HBTQ-frågor för chefer, fritidspersonal och skolpersonal etc.

Öppenhet och insyn

För att kunna vidareutveckla den lokala demokratin behövs konkreta åtgärder för att öka medborgarnas insyn i den politiska processen. Vi vill att det ska vara självklart att staden utvecklas tillsammans med medborgarna. Människors inflytande i kommunens verksamheter kan utvecklas genom inrättande av brukarråd, referensgrupper, brukarstyrelser samt andra samverkans- och styrorgan. Staden bör också utveckla former för medborgardeltagande via internet. De synpunkter som kommer in ifrån medborgarna ska inte stanna på tjänstemannanivå utan även nå politikerna. Frågor som inkommer till staden ska besvaras skyndsamt och möjligheten för medborgare att påverka den politiska processen måste öka. **Vi vill** också att staden arbetar mer aktivt och förebyggande än idag för att motverka mutor och korruption i stadens verksamheter.

En viktig demokratifråga gäller kommunens insyn i Arenabolagen. Som minoritetsägare hålls Solna stad och dess förtroendevalda, såväl majoritet som opposition, i praktiken helt utanför arenaprojektet idag. Likväl förväntas vi skjuta till mer av skattebetalarnas pengar så fort bolagen begär det. Under senare år har staden tecknat ett nytt borgensåtagande på miljonbelopp, skjutit till miljonbelopp för att

täcka underskott i driften samt tecknat en förlustteckningsgaranti utan beloppsgränser. Det anser vi inte är acceptabelt, men så länge vi är med och äger Nationalarenan kommer detta att fortsätta.

I en stad som Solna där majoriteten av den kommunala verksamheten är upphandlad och utlagd på entreprenad minskar politikens och medborgarnas insyn i de olika verksamheterna. Detta innebär ett demokratiproblem då det är skattebetalarnas pengar som används och riskerar att gå till vinster istället för till det de är avsedda att gå till. Därför **vill vi** ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta ett övergripande ansvar för att skapa de förutsättningar som krävs för att utöka driften av stadens verksamheter i egen regi. När man väl upphandlar olika tjänster och verksamheter måste politiken ha en aktiv roll. En förutsättning för det är att beslut om upphandling fattas i de respektive nämnderna och inte delegeras till tjänstemannanivå. För att säkerställa att allt går rätt till i de berörda verksamheterna som kan vara allt ifrån äldreboenden till skolor **vill vi** dessutom införa revision av externa utförare. Vid upphandlingar är det mycket viktigt att Solna stad skriver in i avtal och liknande dokument att kommunens revisorer skall ha tillgång till all den hjälp och dokumentation som de begär för att fullfölja sitt uppdrag som revisorer. **Vi vill** att man i avtalen tydligt klargör nämndernas ansvar och revisorernas uppdrag att man granskar verksamheten i ett ansvarsperspektiv. Avtalen skall ha en enhetlig och tydlig terminologi. Där skall revisorernas tillträde definieras och säkras samt avgränsningar klargöras.

Arbetsgivaren Solna

En föredömlig arbetsgivare

Välutbildad personal som är trygg i sin arbetssituation och har löner som går att leva på är avgörande framgångsfaktorer för välfärden. Tyvärr anställer Solna stad inte längre särskilt många av dem som utför arbetet som medborgarnas skattepengar betalar. Solna är en av landets mest privatiserade kommuner och det försvårar insynen i hur majoriteten av de som arbetar för skattepengar har det på jobbet. Genom att göra det kan vi inte säkra att personal omfattas av kollektivavtal och meddelarfrihet, att de har en god arbetsmiljö, möjligheter till kompetensutveckling och att facken har ett reellt inflytande. Solna har idag ca 1 910 anställda och ca 77,5 % av dem är kvinnor, hur staden är som arbetsgivare är en viktig fråga ur såväl ett klass- som ett könsperspektiv. **Vi vill** att staden tar sitt demokratiska arbetsgivaransvar för att vara en jämställd arbetsgivare.

Vi vill ha en modern personalpolitik som bygger på lika villkor, rätt till heltid, kompetensutveckling, trygghet i arbetssituationen och ett kraftigt förstärkt personalinflytande. Hos en sådan arbetsgivare finns det inget behov av bemanningsföretag. Vi vill att samtliga som arbetar direkt för staden dvs. i den egna verksamheten också ska vara anställda av staden oavsett om det gäller vikariat, heltids- eller deltidsanställningar. Vi anser att det är viktigt med åtgärder som till exempel införandet av barnomsorg på obekväma arbetstid för att alla ska kunna förena förvärsarbete och föräldraskap.

På förvaltningar med hög personalomsättning där man idag ofta måste lösa krissituationer med inhyrd personal, är det nödvändigt att öka personalstyrkan och se till att nyanställd personal får gott stöd och mentorskap. Kontinuitet är särskilt viktigt på vissa förvaltningar exempelvis socialförvaltningen där det för utsatta familjer ofta handlar om återbesök och förnyade kontakter. Med större marginaler och tid för klienterna blir det en bättre arbetsmiljö för personalen och på så sätt blir det också lättare att behålla personal, vilket är svårt inom förvaltningen idag. Att på detta sätt förbättra arbetsmiljön på en kvinnodominerad arbetsplats är viktigt inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv. Detsamma gäller rätt till heltid. Fortfarande har fler män heltidsanställningar jämfört med kvinnor. Erfarenheter talar för att det är lönsamt för kommunen att erbjuda heltid.

Staden måste också säkerställa att alla chefer eller arbetsledare med personalansvar har eller får adekvat utbildning i arbetsrättsliga frågor så som t.ex. MBL (medbestämmandelagen). **Vi vill** att staden inrättar en investeringsfond för personalhälsa och kompetensutveckling. Vidare ska all rekrytering vara fri från diskriminering och likvärdiga anställningsvillkor och anställningsförhållanden ska råda.

Den HR-policy som staden har idag kan och får inte ersätta en öppen kommunikation mellan ledning, medarbetare och/eller fackliga representanter. Risken är annars att vi får en toppstyrd organisation där ledningen ges tolkningsföreträde, vilket inte överensstämmer med att vara en attraktiv arbetsgivare. **Vi vill** att staden sätter ett tak för hur många medarbetare en chef/ledare ska ha. Detta är speciellt viktigt med tanke på att många chefer (som oftast är kvinnor) inom kvinnodominerade verksamheter i kommuner har fler medarbetare än i andra verksamheter. Ska närhet till chefen kunna skapas, tätare dialog finnas och chefer kunna ta ansvar för sina medarbetare bör Solna stad se till att varje chef/ledare har ett begränsat antal medarbetare att arbetsleda.

Förkortad och flexibel arbetstid

Solna bör, som ett led i arbetet för att bli en ledande arbetsgivare, utreda möjligheterna att införa förkortad och mer flexibel arbetstid. Många arbeten som är omistliga för en god välfärd är också tunga, och leder ofta till arbetsskador. Främst gäller detta inom omsorg och socialt arbete, men exempel saknas inte heller från andra områden. Stadens arbetsplatser ska på sikt ha en heltidsnorm och arbetsmiljö som gör att alla medarbetare orkar arbeta till 65 år.

Stor personalomsättning på olika enheter och skiftande andel behörig personal är också alldeles för vanligt förekommande kännetecken inom ovan nämnda yrkeskategorier. Flexibel arbetstid och en arbetstidsförkortning till sex timmars arbetstid per dag med bevarad lön skulle ge personalen ett större skydd, höja yrkenas status och minska personalomsättningen. Det skulle också ge mer fritid för människors självförverkligande eller för att vara med sin familj eller vänner.

Stark ekonomi och välfärd

Ekonomisk stabilitet

Solna stads verksamheter har fått allt mindre ekonomiska ramar sedan de borgerliga partierna tog över efter valet 1998. Visserligen får nämnderna i många fall mer pengar räknat i kronor men om verksamhetens kostnader för priser och löner stiger mer än tillskottet så blir resultatet nedskärning. Den generella kompensation för löner och priser är ännu en gång helt enkelt för låg. Detta har pågått under alla dessa år och därför finns inte längre några marginaler. Den nuvarande totala ekonomiska ramen gör det praktiskt taget omöjligt att upprätthålla en godtagbar nivå i välfärden. Resultatet blir bristande tillgång, underhåll och alldeles för hårt pressad personal.

Den höga graden av privatisering som råder idag utgör en risk för att svårigheter med uppföljning och kostnadskontroll uppstår. Upphandlingarna i sig är ofta komplicerade och i flera fall med bristande eller nästintill obefintlig demokratisk insyn och beslutsfattande. Otydlighet är ett samlingsbegrepp när det gäller upphandlingar i staden. Kommunstyrelsen beslutar inte om några upphandlingar alls utan detta har delegerats till arbetsutskottet. Variationen är stor mellan hur nämnder och styrelser hanterar upphandlingar. Variationer består både av vilka krav som är tillåtna enligt lagen att ställa samt hur väl nämndens ledamöter förbereds för beslut.

Dessutom kostar upphandlingarna mycket pengar som istället borde användas i verksamheten. Genom att alltmer verksamhet utförs av privata entreprenörer minskar också stadens möjligheter för styrning. Avtalen reglerar kostnadsförändringar och minskar möjligheterna för prioriteringar. Ett annat problem är att det blir allt färre men större företag som vill ta för sig av stadens skattepengar. En allt större del av de skattemedel vi får in hamnar numera i företag där de vinster som genereras, inte alltid beskattas i Sverige utan medvetet förs ut från landet för att undvika skatt.

Solna stad växer så det knakar. Denna tillväxt kräver en långsiktig stark ekonomi samt en drift- och investeringsbudget som tål satsningar och gör livet bättre för både nuvarande och kommande Solnabor. Ett sätt att förbereda sig inför kommande utmaningar är att överge stadens nuvarande övergripande målsättning att ha Sveriges lägsta kommunalskatt. Många Solnabor är idag utomordentligt trötta över att stadens pengar inte räcker till många nödvändiga saker i till exempel förskolan, grundskolan, äldreomsorgen, fritiden och kulturen. Osthyvelspräglade nedskärningar tvingar fram hopplösa prioriteringsdiskussioner styrda av fel fokus, att allt ska vara så billigt som möjligt och att den låga skatten ska värnas till varje pris. Vi vill vända denna utveckling och vi gör det genom att höja den generella kompensationen för att täcka de allmänna pris- och löneökningarna. Vi vill ta höjd för kommande satsningar istället för att ständigt skära ned. Därför föreslår Vänsterpartiet en generell kompensation om 2,5 procent för 2014.

Samtidigt som nämndernas kostnader nagelfars med lupp och småkostnader stryks för att ramen är för snålt tilltagen så har staden ingått åtaganden i den nya nationalarenan där inga kostnader granskas. Här tillåts miljonerna trilla iväg utan att stadens politiker får insyn i hur kostnaderna uppstår och där de inte heller deltar i några som helst strategiska diskussioner om vad vi vill med vårt ägande. Denna totala brist på ekonomisk kontroll står i stark konflikt med uttalanden om att staden värnar skattebetalarnas pengar. Den ekonomiska risk detta agerande medför är dessutom oerhört svår att beräkna. Vi vet visserligen hur stor andel Solna stad har i Arenans olika bolag men denna vetskap blir innehållslös när vi inte känner till de ekonomiska förutsättningarna. Det finns en uppenbar risk att vi kommer få fortsätta skjuta till pengar för uppstådd förlust vid byggnationen och ge ständiga ägartillskott för driften. Vänsterpartiet vill ändra på detta och tillförsäkra politikerna sådan insyn som möjliggör att ta ansvar för stadens deläggande både när det gäller den ekonomiska risken men också framtida vägval om hur Arenan ska hanteras.

Vänsterpartiet ser det som nödvändigt att stärka stadens ekonomiska ställning. Den betongstarka ekonomi det ofta talas om att staden har, visar sig inte överensstämma med verkligheten. Vardagen har hittills visat att det behövs mer personal i förskolan, att fler äldre behöver plats i omvårdnadsboende, att klara säga nej till byggnation som förstör naturvärden som de kring Råstasjön och att ekonomin ska stimulera byggande av hyresrätter framför bostadsrätter. Helt enkelt för att kunna ha en välfärd som fungerar, möjliggöra ett tillfredsställande överskott för att möta oförutsedda händelser samt gardera sig för ökade kostnader inom LSS-verksamheten behövs en kraftfull förstärkning av de gemensamma medlen. För att klara detta föreslår vi en höjning av skatten med 75 öre.

Skatter istället för avgifter

Solna tar idag ut avgifter av sina medborgare för flera delar av sin verksamhet. Det gäller alltifrån hemtjänsten till Kulturskolan. Avgifterna är olika till sin natur och riktas till olika typer av användare men de har en sak gemensamt. De står i kontrast till en rättvis tillgång till välfärden oavsett ekonomiska förutsättningar. All form av avgiftsfinansiering bidrar till att öka klyftorna mellan stadens innevånare. Finessen med att ha en strak skattefinansierad välfärd är att alla kan ta del av den på lika villkor och oberoende av betalningsförmåga. Vänsterpartiet föreslår därför avgiftssänkningar under 2014.

Investeringar

Under lång tid har kommunen och dess verksamheter lidit av bristande investeringar i till exempel lokaler och anläggningar. Det har medfört att situationen på många håll blivit akut. För att komma till rätta med detta mycket allvarliga problem behövs ökade resurser till drift och underhåll, men också en stark investeringsbudget. Vänsterpartiet har under flera år föreslagit att den totala investeringsramen ska höjas. Till vår glädje ser vi nu att vi har vunnit gehör för detta hos Alliansen, åtminstone delvis. Numera är vi överens om investeringsvolymen som är mycket högre än tidigare. Vi i Vänsterpartiet ser det som nödvändigt att ha en investeringsvolym under en femårsperiod på 700 miljoner kronor, men det gäller också att man använder den och inte hela tiden skjuter stora delar av den framför sig.

Samtidigt är det viktigt att komma ihåg investeringar för utbyggnad av kollektivtrafiken. Här kräver Alliansens företrädare i landstinget och numera även Alliansregeringen att kommunen måste vara med och finansiera denna utbyggnad för att den ska bli av. Vänsterpartiets principiella hållning är att kollektivtrafikutbyggnad är ett uppdrag för landsting och riksdag. Men självklart behöver även vi kunna räkna in fördelar med utbyggd kollektivtrafik för solnaborna. Därför är vi beredda att bidra till en sådan utbyggnad vilket medför att investeringsvolymen kan behöva höjas än mer än idag.

I det nu framlagda Alliansförslaget anslås drygt 100 mkr mindre i budget 2014 än det som budgeterades för 2013. Då har vi inte räknat med det som enbart tas upp i budget men som inte kommer genomföras under året. Vänsterpartiets slutsats blir att om vi ska komma tillrätta med de brister som finns i stadens fastigheter behöver investeringstakten fortsättningsvis vara hög. Vi föreslår därför en utökad investeringsram med 64,9 mkr för 2014. Vi vill även att en indexering av investeringstaket utreds, vilket skulle medföra att det kontinuerligt räknades upp utifrån den rådande samhällsekonomiska utvecklingen.

Vänsterpartiets investeringar per nämnd

Jämfört med majoritetens förslag

Stadsbyggnadsnämnden (52,4 mkr)

- Upprusta skol- och förskolelokaler
- Uppför solpaneler
- Påbörja uppförande av ny simhall
- Påbörja byggnation av tillagningskök i stadens skolor
- Tillgänglighetsanpassa Hagalundstrappan
- Upprusta/bygg nya cykelvägar och cykelparkeringar
- Påbörja byggnation nytt äldreboende/särskilt boende/trygghetsboende

Barn- och utbildningsnämnden (5 mkr)

- Utför arbetsmiljöförbättringar
- Förstärk investeringar kapitalinventarier
- Utrusta befintliga grundskolor och förskolor

Kultur- och fritidsnämnden (7,1 mkr)

- Förstärk investering kapitalinventarier
- Bygg ut idrottsplatser för föreningsverksamhet och spontanidrott

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (0,4 mkr)

- Uppför mätstationer för partikelhalter

Total ökning av investeringar 2014 64,9 mkr

Vänsterpartiets satsningar per nämnd, driftbudget

Jämfört med majoritetens förslag

Kommunstyrelsen (+4,5mkr)

- * Naturskolan (Överjärva gård)
- * Social investeringsfond
- * Förstärkning likabehandlingskommittén
- * Demokratikommitté
- * Feministisk utbildning för män och kvinnor inklusive självförsvar för kvinnor
- * Lönekartläggning
- * Anställning av barnombudsman
- * Utbildningsinsatser i genus och antidiskriminering
- * Tillgänglighetsanpassning av det offentliga rummet
- * Investeringsfond för personalhälsa och kompetensutveckling
- * Buffert för oförutsett väder
- * Medborgarservice i stadsdelarna

Kultur- & fritidsnämnden (+15mkr)

- * 2,5 % generell kompensation
- * Utökad verksamhet och bemanning fritidsgårdar
- * Sommarverksamhet, inkl kollo
- * Verksamhetsbidrag till studieförbund
- * 50 % sänkning av avgifter i Kulturskolan
- * Stärkt föreningsstöd
- * Utökade Bergshamrabiblioteket
- * Flera bibliotek

Stadsbyggnadsnämnden (+15mkr)

- * 2,5 % generell kompensation
- * Extern tillgänglighetskonsult
- * Städning, parkskötsel och jämställd snöröjning
- * Cykelparkeringar och pumpstationer
- * Löpande underhåll av för- och grundskolor
- * Utbildning i feministisk stadsplanering
- * Bättre skyltning och information vid ombyggnationer

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (+2mkr)

- * 2,5 % generell kompensation
- * Generell personalförstärkning
- * Information om miljöpåverkan till innevånarna
- * Miljöbilar

Barn- & utbildningsnämnden (+50mkr)

- * 2,5 % generell kompensation
- * Höjning av skolpengen
- * Höjda lärarlöner
- * Extra medel för särskilt stöd
- * Stärkt modersmålsundervisning
- * Satsning på genuspedagogik
- * Självförsvar för unga kvinnor
- * 5 % sänkning förskoleavgifter
- * Förstärkning elevhälsan och SYV

(Forts. KFN)

- * Sänkta idrottsavgifter
- * Satsning på tjejjidrott
- * Fond fritidsverksamhet

Kompetensnämnden (+6mkr)

- * 2,5 % generell kompensation
- * Satsning, lärartäthet och studieteknik SFI
- * Utökad praktik och validering SFI
- * Utökad praktik för funktionsnedsatta
- * Insatser för nyanlända inkl medborgarservice
- * Sommarjobb

Omvårdnadsnämnden (+20mkr)

- * 2,5 % generell kompensation
- * Mer generös biståndsgivning
- * Fler anställda husvärdar
- * Fler seniorboenden och särskilt boende
- * Fixarservice även för personer med funktionsnedsättning
- * Fler trygghetsboenden
- * Ökat stöd till förtroenderåden
- * Satsning på dagverksamheterna inkl seniorträffar
- * Sänkning av avgifter i hemtjänsten
- * LSS

(Forts. BUN)

- * Avskaffat vårdnadsbidrag
- * Skolbibliotekarier
- * Fridhemsskolan
- * Personaltäthet förskolan
- * Vikariepool
- * Barnomsorg på obekvämt arbetstid
- * Fler fritidspedagoger
- * Läxhjälp i skolan

Socialnämnden (+15mkr)

- * 2,5 % generell kompensation
- * Personalförstärkning
- * Satsning på förebyggande arbete och information till barn och unga
- * Särskilda boenden och boendestöd, psykiskt funktionsnedsatta
- * Kompetensutveckling socialtjänsten
- * Fler träningslägenheter & lägenheter till våldsutsatta kvinnor
- * SL-kort ska ingå i försörjningsstödet
- * Fler personliga ombud
- * Utökad verksamhet för öppna insatser
- * Mer resurser till kvinnojouren
- * Bättre och enklare kontaktmöjligheter
- * Förstärkt budget- och skuldrådgivning

Resultatbudget

	2014	2014	2014
<i>*Belopp i tkr</i>	Majorite-	Vänster-	Total budget-
	tens ram	partiets	ram Vänsterp.
KF och KS	-110 393	-4 500	-114 893
Revision	-2 642		-2 642
Brandförsvaret	-26 400		-26 400
Stadsbyggnadsnämnden	-34 687	-15 000	-49 687
SBN: Affärsverksamheten	0		0
Kultur- och fritidsnämnden	-146 709	-15 000	-161 709
Barn- och utbildningsnämnden	-1 049 528	-50 000	-1 099 528
Kompetensnämnden	-30 715	-6 000	-36 715
Socialnämnden	-214 066	-15 000	-229 066
Gemensamma familjerättsnämnden för Solna och Sundbyberg	-3 529	-53	-3 581
Omvårdnadsnämnden	-624 363	-20 000	-644 363
LSS	-187 536		-187 536
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-10 226	-2 000	-12 226
Summa (tkr)	-2 440 794	-127 553	-2 568 348
Pensionskostnader, interna poster mm.	62 209		62 209
Verksamheten (intäkter./kostnader)	-2 378 586	-127 553	-2 506 139
<u>Resultatbudget 2014 (mkr)</u>			
Verksamheten (intäkter./kostnader)	-2 379	-128	-2 506
Avskrivningar	-91		-91
Jämförelsestörande poster	0		0
Verksamhetens nettokostnader	-2 470		-2 597
Skatteintäkter, generella stads- bidrag och utjämning	2 460	128	2 588
Finansiella intäkter och kostnader	54		54
Årets resultat	45	0	45

Förslag till beslut

Vänsterpartiet föreslår kommunfullmäktige besluta

Att fastställa utdebitering till 17:87 per skattekrona

Att fastställa verksamhetsplan och budget för 2014 enligt detta förslag

Att bemyndiga kommunstyrelsen att uppta kortfristiga lån dock högst sammanlagt 100 mkr

Att uppdra till kommunstyrelsen att tillse att styrelse och nämnder minst två gånger under 2014 redovisar verksamhets- och budgetuppföljningar till kommunfullmäktige

Att uppdra till styrelse och nämnder att justera sina verksamhetsbudgetar med anledning av ändringar i detta budgetförslag jämfört med beslutade budgetar enligt kommunstyrelsens förslag i juni 2013

Att uppdra till styrelse och nämnder, berörda företag, stadsdirektören m.fl. att verkställa de uppdrag och intentioner som framgår av förslaget

Att uppdra till styrelse och nämnder att göra översyn och eventuell revidering av sina reglementen som en följd av verksamhetsförändringar

Att fastställa att bestämmelsen och justering av ersättningsbelopp i stadens regler för ersättning till förtroendevalda inte tillämpas under 2014, vilket innebär att inga ändringar i arvoden i nämnder, fullmäktige m.fl. eller för kommunalråd/gruppledare m.fl. genomförs under året. Beloppen från 2013 kvarstår därmed oförändrade för 2014. Politiska sekreterare erhåller dock uppräkningsindex enligt index.

Att från den 1 januari 2014 anta sänkta avgifter och taxor för Kulturskolan, förskolan, idrottsverksamheten, hemtjänsten och familjerådgivningen, i enlighet med detta förslag.